

Skaidrojums par personas datu apstrādi izglītības iestādē, lai nodrošinātu klātienē mācību procesu Covid-19 laikā

Datu valsts inspekcija (turpmāk – Inspekcija) ir sagatavojusi skaidrojumu, lai 2021./2022. mācību gadā informētu izglītības iestādes, vecākus un izglītības iestādes apkalpojošās laboratorijas (turpmāk - Laboratorija), par personas datu aizsardzības prasību ievērošanu, īstenojot Ministru kabineta 2021.gada 28.septembra noteikumos Nr. 662 “Epidemioloģiskās drošības pasākumi Covid-19 infekcijas izplatības ierobežošanai” (spēkā ar 2021.gada 11.oktobri; turpmāk - Noteikumi Nr. 662) paredzēto izglītojamo Covid-19 testēšanas procesu. Skaidrojums ir organizēts trīs daļās, skaidrojot tiesības un pienākumus galvenajām personas datu apstrādē iesaistītajām personām.

Sagatavotais skaidrojums attiecināms tikai uz personas datu apstrādi, kas tiek veikta, lai nodrošinātu klātienē mācību procesu Covid-19 laikā pamatizglītības un vidējās izglītības pakāpēs. Skaidrojums nav attiecināms uz tādu izglītojamo personas datu apstrādi, kuri speciālās izglītības iestādē vai speciālās izglītības klasē apgūst speciālo pamatizglītības programmu skolēniem ar garīgās attīstības traucējumiem vai speciālo pamatizglītības programmu skolēniem ar smagiem garīgās attīstības traucējumiem vai vairākiem smagiem attīstības traucējumiem, tāpat skaidrojums nav attiecināms uz mācību procesu, kas tiek organizēts ieslodzījuma vietā.

Vecākiem¹

Inspekcija ņem vērā, ka, atbilstoši Izglītības likuma 58.panta otrajai daļai, vecāki (personas, kas realizē izglītojamā aizgādību) ir atbildīgi par to, lai bērns iegūtu obligāto izglītību. Savukārt, atbilstoši Izglītības likuma 4.pantam obligāta ir bērnu sagatavošana pamatizglītības ieguvei no piecu gadu vecuma un pamatizglītības iegūšana vai pamatizglītības iegūšanas turpināšana līdz 18 gadu vecuma sasniegšanai.

Atbilstoši Noteikumiem Nr. 662 klātienē izglītības iegūšanas procesā var piedalīties izglītojamie, kuri var uzrādīt derīgu sadarbspējīgu vakcinācijas vai pārslimošanas sertifikātu (turpmāk – Sertifikāts) vai arī ir testēti uz iespējamo inficēšanos ar Covid-19 vīrusu. Inspekcija secina, ka šāda prasība saistīta ar sabiedrības veselības aizsardzības interešu nodrošināšanu cīņā ar Covid-19 vīrusa pandēmiju, samazinot iespēju, ka izglītības iestādi apmeklēs inficētas personas.

Ievērojot Noteikumos Nr.662 noteikto - faktu, ka persona ir pilnībā vakcinēta, pārslimojusi vai veikusi atbilstošu Covid-19 testu, persona apliecina uzrādot attiecīgo vakcinācijas, pārslimošanas vai testēšanas sertifikātu pēc izglītības iestādes norīkotas personas pieprasījuma. Personai, uzrādot attiecīgo sadarbspējīgo sertifikātu, ir pienākums uzrādīt arī personu apliecinošu dokumentu. Savukārt bērns līdz 15 gadu vecumam, uzrādot attiecīgo sadarbspējīgo sertifikātu, personas identitātes apliecināšanai var uzrādīt personu apliecinošu dokumentu, skolēna apliecību vai dzimšanas apliecību. Ja bērnu līdz 15 gadu vecumam pavada tā vecāks, var uzrādīt vecāka pasi, kurā ir ieraksts par šo bērnu.

Līdz ar to, ja vecāki bērna obligāto izglītību nolēmuši īstenot klātienē, tad tiem ir pienākums sniegt izglītības iestādei informāciju par to, ka izglītojamam ir Sertifikāts, un būt gataviem nodrošināt Noteikumos Nr. 662 izvirzīto prasību izpildi atbilstoši izglītības iestādes noteiktai iekšējai kārtībai.

Tāpat Inspekcija skaidro, ka, lai nodrošinātu savlaicīgu informācijas apmaiņu par Covid-19 testa rezultātiem, izglītības iestādei ir tiesības attiecīgajai Laboratorijai no Valsts izglītības informācijas sistēmas nodot izglītojamo datus – vārds (vārdi), uzvārds, personas kods, dzimums, deklarētās, reģistrētās vai personas norādītās dzīvesvietas adrese, pilsonības valsts, dzimšanas

---

¹ Vecākiem sniegtais skaidrojums vērsts gan uz nepilngadīga izglītojamā likumiskajiem pārstāvjiem, gan arī pilngadīgajiem izglītojamajiem

datums, klase (kurss, grupa)) un nepilngadīga izglītojamā likumiskā pārstāvja vai pilngadīga izglītojamā elektroniskā pasta adrese un mobilā tālruņa numurs². Inspekcija vērš uzmanību, ka šādai datu nodošanai izglītības iestādei **nav jāiegūst** atsevišķa vecāku piekrišana, jo tiesības apstrādāt minētos personas datus izglītības iestādei ir noteiktas normatīvajā aktā.

Ievērojot, ka nepilngadīga izglītojamā likumiskā pārstāvja vai pilngadīga izglītojamā elektroniskā pasta adrese un mobilā tālruņa numurs Laboratorijai tiek sniegti, lai nodrošinātu efektīvāku saziņu saistībā ar testēšanas rezultātu paziņošanu, vecākiem būtu jāpārliecinās, vai Valsts izglītības informācijas sistēmā atrodas aktuāla un precīza informācija par pieejamajiem saziņas kanāliem. Nepieciešamības gadījumā vecāki var lūgt labot novecojušus vai neprecīzus datus³. Precīzas informācijas par pieejamajiem saziņas kanāliem apstrāde nodrošinās operatīvāku un drošāku informācijas saņemšanu par testēšanas rezultātu. Vienlaikus Inspekcija vērš uzmanību, ka testēšanas rezultāti būs pieejami arī E-veselības sistēmā, kurā laboratorijas tos ievietos ievērojot Ministru kabineta 2014.gada 11.marta noteikumus Nr. 134 “Noteikumi par vienoto veselības nozares elektronisko informācijas sistēmu” noteikto.

Inspekcija informē, ka Noteikumu Nr.662 114.punktā noteikts pienākums pilngadīgam izglītojamajam vai nepilngadīgā izglītojamā likumiskajam pārstāvim (vecākam) informēt izglītības iestādi par izglītojamā inficēšanos ar Covid-19, atrašanos izolācijā, mājas karantīnā vai pašizolācijā. Savukārt izglītības iestādei būs jāpilda Noteikumu Nr.662 184.punktā noteiktie pienākumi attiecībā uz kontaktpersonu noteikšanu, kontaktpersonu saraksta veidošanu u.c.

Vecākiem ir tiesības sekot līdz un pārliecināties, lai testēšanas un Sertifikātu pārbaudes procesā iesaistītās personas ievēro Noteikumus Nr. 662 un speciālajos normatīvos aktos, kur tie piemērojami (piemēram, Pacientu tiesību likums), noteikto informācijas aprites kārtību un konfidencialitātes prasības.

Izglītības iestādei, organizējot testēšanas procesu, ir pienākums veikt personas datu apstrādi Noteikumos Nr. 662 norādītajā apjomā, tai skaitā, nepieciešamības gadījumā iegūt personas datus no izglītojamajiem, piemēram, lai organizētu testēšanas procesu izglītības iestādē, un to vecākiem, kā arī nodrošināt iegūtās informācijas apmaiņu ar Laboratoriju. Arī Laboratorijām Noteikumos Nr. 662 ir noteikts pienākums veikt testējamā izglītojamā personas datu apstrādi, lai nodrošinātu informācijas par testēšanas rezultātiem apmaiņu ar izglītības iestādi, pilngadīgu izglītojamo vai nepilngadīgā izglītojamā vecākiem.

Noteikumi Nr.662 paredz, ka izglītojamais, kurš tiks testēts, piemēram, pamatskolā vai vidusskolā, ar šī testa negatīva rezultāta apliecinājumu (papīra vai digitālā formā) varēs doties uz interešu izglītības vai profesionālās ievirzes izglītības programmas īstenošanas vietu un piedalīties izglītības procesā, kā arī aktivitātēs, kas organizētas darbā ar jaunatni. Savukārt gadījumā, ja izglītojamais neapgūst pamatizglītību vai vidējo izglītību, bet apmeklē, tikai, piemēram, interešu izglītības pulciņus, tad viņš testēšanu veic patstāvīgi (vienlaikus vēršama uzmanība, ka interešu izglītības iestāde un profesionālās ievirzes izglītības iestāde arī ir tiesīga nodot Laboratorijām datus par izglītojamiem, šādā gadījumā tos testējot konkrētajā izglītības iestādē vai vienojoties ar Laboratoriju testējoties individuāli).

Gadījumā, ja izglītojamais atgriežas izglītības iestādē pēc prombūtnes vai neiekļaujas izglītības iestādes testēšanas grafikā, tam 72 stundu laikā pirms ierašanās izglītības iestādē Covid-19 testu jāveic patstāvīgi laboratorijā⁴. Šādā gadījumā attiecīgā informācija jāsniedz izglītības iestādei, ievērojot izglītības iestādes iekšējos noteikumus.

Inspekcija vērš uzmanību, ka ievērojot Noteikumu Nr.662 anotācijā norādīto, ja izglītojamam vai viņa likumiskajiem pārstāvjiem nav pieejams drukas pakalpojums, izglītības iestādes tiek aicinātas nodrošināt iespēju izglītojamam izdrukāt apliecinājumu.

² Atbilstoši Noteikumu Nr.662 106.punkts

³ Atbilstoši Ministru kabineta 2019.gada 25.jūnija noteikumu Nr.276 “Valsts izglītības informācijas sistēmas noteikumi” 35.punktam.

⁴ Atbilstoši Noteikumu Nr.662 107. punktam

Vienkāršots skaidrojums par personas datu apstrādes procesu organizāciju attiecībā uz izglītības iestādēm un Laboratorijām, kas veic izmeklējumus, ir sniegts šī skaidrojuma pārējās sadaļās (skaidrojums Izglītības iestādēm un skaidrojums Laboratorijām).

Testēšanas un Sertifikātu pārbaudes process ir stingri reglamentēts normatīvajā aktā, līdz ar to atkāpšanās no normatīvajos aktos noteiktās kārtības dod pamatu iesniegt sūdzību par personas tiesību aizskārumu.

Vecākiem ir tiesības par sava bērna neatbilstošu personas datu apstrādi vērsties ar sūdzību par tiesību aizskārumu Inspekcijā (sūdzības veidlapas paraugs - <https://www.dvi.gov.lv/lv/media/257/download>), piemēram, ja:

1. Vecākam ir no pārziņa (izglītības iestādes/Laboratorijas) saņemta informācija (pierādījumi), ka viņa bērna testēšanas rezultāts ir nosūtīts/izpausts neatbilstošam saņēmējam;
2. Vecāka/viņa bērna dati nonākuši trešo personu rīcībā neatbilstošas informācijas sistēmas aizsardzības dēļ;
3. Testēšanas un to personu, kam ir Sertifikāti, sarakstu neatbilstoša aizsardzība;
4. Izglītības iestāde patvaļīgi norādījusi savu vai tās pārstāvja elektroniskā pasta adresi saziņai ar Laboratoriju par testēšanas rezultātiem attiecībā uz konkrētu izglītojamo;
5. Izglītības iestāde pieprasa lielāka apjoma informāciju kā nepieciešams mērķa sasniegšanai, piemēram, tādas informācijas izprasīšana no vecākiem testēšanas kontekstā, kas nav un nevar būt nepieciešama Noteikumu Nr.662 prasību izpildei.

Vēršam uzmanību, ka mainoties faktiskajiem apstākļiem, Datu valsts inspekcijas sagatavotais skaidrojums var tikt mainīts.

Izglītības iestādēm

Atbilstoši Noteikumiem Nr. 662 2021./2021. mācību gadā izglītības ieguves process visās izglītības pakāpēs tiks organizēts klātienē, ievērojot atbilstošas epidemioloģiskās drošības prasības. Minētie noteikumi, tai skaitā, nosaka, ka klātienē apmeklēt mācības varēs tikai tie izglītojamie, kuri varēs uzrādīt Sertifikātu vai negatīvu Covid-19 testa rezultātu.

Atbilstoši Noteikumu Nr. 662 anotācijā norādītajam, kā arī atbilstoši Regulas⁵ 35.panta 1.punktam un 3.punkta b) apakšpunktam, izglītības iestādēm ir pienākums veikt novērtējumu par ietekmi uz datu aizsardzību (turpmāk - Novērtējums) attiecībā uz to personas datu apstrādi, kas īstenojama, lai izpildītu Noteikumu Nr.662 noteiktos pienākumus.

Kas ir Novērtējums?

Novērtējums ir process, kas palīdz identificēt riskus fizisku personu tiesībām un brīvībām, kas var rasties plānotās personas datu apstrādes laikā, un noteikt darbības, kas ir jāveic, lai konstatētos riskus novērstu. Šajā Novērtējumā būtu pievēršama īpaša uzmanība, piemēram, saziņas kanāliem, kurus izglītības iestādes atbildīgās personas izmantos, lai sazinātos ar izglītojamo vecākiem, balstoties uz kādiem apsvērumiem izglītības iestādē noteikta atbildīgā persona (vai vairākas) par testēšanu, izglītojamo un citu apmeklētāju plūsmas organizēšanu un kontroli, Sertifikātu un testēšanas rezultātu pārbaudi, tāpat arī citiem drošības pasākumiem, kurus izglītības iestādes ievieš, lai aizsargātu to rīcībā nonākušos personas datus un nodrošinātu normatīvo aktu prasībām atbilstošu personas datu apstrādes procesu.

Inspekcija skaidro, ka pienākums veikt Novērtējumu ir noteikts katrai atsevišķai izglītības iestādei (tās dibinātājam), ievērojot tās rīcībā esošos rīkus un plānotos personas datu apstrādes organizācijas paņēmienus. Piemēram, ir izglītības iestādes, kurās pirmās palīdzības sniegšanu nodrošina ārstniecības personas, savukārt, citās izglītības iestādēs pirmās palīdzības sniegšana ir

---

⁵ Eiropas Parlamenta un Padomes Regulā (ES) 2016/679 par fizisko personu aizsardzību attiecībā uz personas datu apstrādi un šādu datu brīvu apriti un ar ko atceļ Direktīvu 95/46/EK (Vispārīgā datu aizsardzības regula)

izglītības iestādes īpaši apmācīta darbinieka, kas nav ārstniecības persona, uzdevums. Pirmajā gadījumā izglītības iestāde var nodrošināt, ka ziņas par personas veselību apstrādās kvalificēta ārstniecības persona, savukārt, otrajā gadījumā, iespējams, ir nepieciešams apsvērt papildus aizsardzības pasākumus veselības datu neizpaušanai. Izglītības iestādēm var būt atšķirīgas metodes arī attiecībā uz informācijas apmaiņu ar laboratorijām, testējamo personu saraksta uzturēšanu un citiem organizatoriskiem pasākumiem.

Novērtējums ir dokuments, kas ļauj izglītības iestādei veikt plānotās personas datu apstrādes procesu analīzi, lai izprastu procesā pastāvošos riskus personas datu aizsardzībai un apsvērtu līdzekļus, ar kādiem pastāvošos riskus varētu mazināt.

Ja kāda izglītības iestāde (tās dibinātājs) jau ir veikusi un publicējusi Novērtējumu, tad citas izglītības iestādes (to dibinātāji), ja to veiktās personas datu apstrādes darbības ir līdzīgas, var izmantot jau veikto Novērtējumu aspektus, kas ir attiecināmi uz tām. Ņemams vērā, ka visām izglītības iestādēm Noteikumos Nr. 662 ir noteikts vienāds mērķis (nolūks) izglītojamo personas datu apstrādei, vienādas apstrādājamo datu kategorijas, līdz ar to arī iestāžu izvēlētie tehniskās drošības un personas datu apstrādes organizācijas pasākumi visticamāk atšķirsies tikai attiecībā uz pieejamajiem līdzekļiem drošības pasākumu īstenošanai.

Lai nodrošinātu korekta Novērtējuma veikšanu, izglītības iestādēm vēlams konsultēties pie sava, ja tāds ir norīkots, vai attiecīgās pašvaldības datu aizsardzības speciālista.

Izglītības iestāde nosaka kārtību un atbildīgās personas

Balstoties uz veiktā personas datu apstrādes atbilstības novērtējumā konstatēto, izglītības iestāde iekšējā kārtībā⁶ paredz tādu procedūru, kas novērsīs personas datu apstrādes atbilstības novērtējumā konstatētos riskus, kā arī noteiks atbilstošākās atbildīgās personas un tām veicamos uzdevumus par katru izglītības iestādes pārziņā esošo personas datu apstrādes posmu. Inspekcija ir identificējusi šādus personas datu apstrādes posmus:

1. Kā izglītības iestāde nodrošinās testējamo personu (personu, kurām nav Sertifikāta un kuras neiegūst izglītību ģimenē, izglītojamā dzīvesvietā vai stacionārā ārstniecības iestādē) saraksta izveidi, kā arī šī saraksta atjaunināšanu, glabāšanu, pieeju tam un citus, ar sarakstā esošās informācijas apstrādi, saistītus jautājumus.
2. Kas un kādā veidā nodrošinās saziņu ar Laboratorijām par testējamo personu sarakstu.
3. Iekšējās kontroles sistēmas epidemioloģiskās drošības pasākumu īstenošanai ieviešanai un uzraudzībai nepieciešamā personas datu apstrāde.
4. Kas un kādā veidā nodrošinās testēšanas paraugu vākšanu un sagatavošanu nodošanai Laboratorijām.
5. Kas un kādā veidā nodrošinās tālāku saziņu ar Laboratorijām attiecībā uz pozitīvo un negatīvo rezultātu saņemšanu.
6. Izglītības iestādes rīcība attiecībā uz personu, kurai konstatēts pozitīvs testēšanas rezultāts.

Inspekcija vērš uzmanību, ka izstrādātajā kārtībā ietvertajiem pasākumiem jānodrošina, lai izglītības iestāde datus apstrādātu tikai tādā apjomā un veidā, kā tai ļauts atbilstoši Noteikumiem Nr. 662.

Izglītojamā Sertifikāta pārbaude

Izglītojamajam izglītības iestādes norīkotajai atbildīgajai personai ir jāuzrāda Sertifikāts vai apliecinājums (papīra vai digitālā formā) par negatīvu Covid-19 testa rezultātu. Līdz ar to izglītības iestādei nav jāiegūst ne papīra, ne elektroniskas kopijas vai jāpārraksta Sertifikātā vai apliecinājumā par negatīvu Covid-19 testa rezultātu iekļautā informācija.

---

⁶ par Noteikumu Nr.360 4. punktā minēto pamatprincipu un no tiem izrietošo prasību ievērošanu, tai skaitā par izglītojamo un nodarbināto (izņemot augstākās izglītības studiju programmās) testēšanu, izglītojamo un citu apmeklētāju plūsmas organizēšanu un kontroli, sadarbībspējīgu vakcinācijas vai pārslimošanas sertifikātu un testēšanas rezultātu pārbaudi, koplietošanas telpu, laboratoriju, dienesta viesnīcu un internāta pakalpojumu izmantošanu, ēdināšanas organizēšanu, profesionālās izglītības programmas patstāvīgu praktisko iemaņu individuālu apguvi izglītības iestādē bez pedagoga klātbūtnes; Noteikumu Nr. 662 113.punkts)

Noteikumi Nr. 662 neparedz obligātu rakstisku atbilstības kritērijiem uzskaiti (žurnālā vai informācijas sistēmā). Līdz ar to ir iespējams veikt pārbaudi atbilstības kritērijiem uz vietas, katru reizi uzrādot Sertifikātu. Arī Noteikumu Nr.662 40. punkts nosaka, ka fakts, ka persona ir pilnībā vakcinēta, pārslimojusi vai veikusi atbilstošu Covid-19 testu, persona apliecina, uzrādot attiecīgo vakcinācijas, pārslimošanas vai testēšanas sertifikātu pēc izglītības iestādes norīkotas personas pieprasījuma. Personai, uzrādot attiecīgo sadarbspējīgo sertifikātu, ir pienākums uzrādīt arī personu apliecinošu dokumentu. Savukārt bērns līdz 15 gadu vecumam, uzrādot attiecīgo sadarbspējīgo sertifikātu, personas identitātes apliecināšanai var uzrādīt personu apliecinošu dokumentu, skolēna apliecību vai dzimšanas apliecību. Inspekcija vērs uzmanību, ka šādos gadījumos uz tādu personas datu apstrādi nebūs attiecināmas Regulas prasības, jo uzskaitē ne kartotēkas veidā ne arī elektroniski nebūs veikta.

Vienlaikus, piemēram, lai varētu pārliecināties par personai izsniegtā Sertifikāta derīgumu arī nākotnē, var veidot izglītojamo uzskaiti (sarakstu). Uzskaitē/sarakstā ir jāatspoguļo atbilstība kritērijiem kā tādiem, nevis jānodala atsevišķi katrs kritērijs (vai izglītojamais ir vakcinējies vai pārslimojis).

Uzskaitē/sarakstā būtu iekļaujama informācija, kas identificē izglītojamo – vārds, uzvārds un klase. Sarakstā nebūtu iekļaujama un nodalāma informācija par izglītojamajiem, kuri ir vakcinējušies no informācijas par izglītojamajiem, kuri ir pārslimojuši Covid-19. Šie divi kritēriji ir vienlīdzīgi un izglītības iestādei nav tiesiska pamata dalīt izglītojamos grupās atkarībā no tā, kuram kritērijam izglītojamais atbilst.

Lai varētu pārliecināties par noteikto periodu, kurā izglītojamajam nav jāveic obligātā testēšanās, izglītības iestāde var veidot atbilstošu uzskaiti, piemēram, var tikt sastādīts saraksts uz nākamo mēnesi (vai citu periodu), un tajā tiktu iekļauti visi izglītojamie, kuriem būs spēkā esošs Sertifikāts attiecīgajam laika periodam.

Ja izglītības iestāde, veidojot uzskaiti/sarakstu, vēlas norādīt termiņu/konkrēto datumu, līdz kuram izglītojamais atbilst kritērijiem, izglītības iestādei būtu jānorāda termiņš/datums visiem izglītojamajiem. Ņemot vērā, ka šobrīd nav konkrēti zināms vakcinācijas iedarbības ilgums, juridiski var pieņemt, ka tās ir vismaz 180 dienas no dienas, kad ir pagājušas četrpadsmit dienas pēc pilna vakcinācijas kursa pabeigšanas. Šādā veidā izglītības iestādei būs uzskaitīti visi termiņi un izglītojamā Sertifikātam būtu veicama atkārtota pārbaude, iestājoties noteiktajam termiņam.

Par labu praksi būtu uzskatāms, ka šādu sarakstu izglītības iestāde glabātu pie izglītības iestādes ārstniecības personas vai izglītības iestādes atbildīgās personas. Ja šāds risinājums nav iespējams, ir nodrošināms, ka uzskaitē (sarakstam) piekļūst tikai pilnvarotas personas (uzskaitē (sarakstā) esošā informācija netiek sniegta vecākiem, citiem skolotājiem u.tml.).

Izglītojamo testēšana

Izglītības iestādei ir pienākums organizēt testēšanu, ievērojot Noteikumu Nr. 662 105. un 106.punktā noteikto kārtību. Atbilstoši minētajai kārtībai izglītības iestādei ir jāorganizē testēšana izglītojamajiem, kuri plāno klātienē apmeklēt nodarbības un nevar uzrādīt derīgu Sertifikātu.

Lai izpildītu šo pienākumu, izglītības iestāde var:

1. Noteikt kā Noteikumu Nr. 662 113.1.apakšpunktā minētās atbildīgās personas klašu audzinātājus, uzdodot tiem saziņā ar katra izglītojamā likumisko pārstāvi noskaidrot, kuriem no izglītojamajiem ir Sertifikāts, bet kuriem būs nepieciešama testēšana atbilstoši Slimības un profilakses kontroles centra tīmekļvietnē publicētajam algoritmam, kā arī par attiecīgajām statusa izmaiņām, piemēram, ja vakcinēts izglītojamais ir saslimis.
2. Iegūto informāciju par izglītojamajiem, kuriem būs nepieciešams veikt testēšanu atbilstoši Slimību profilakses un kontroles centra tīmekļvietnē publicētajam algoritmam, klases audzinātājs nodod izglītības iestādes atbildīgajam medicīnas personālam (piemēram, medmāsai), tādējādi nodrošinot, ka vienai atbildīgai personai ir pieejama informācija par izglītojamajiem, kuriem nepieciešams veikt testēšanu.

!!!! Konkrētajā gadījumā medicīnas personāls (piemēram, medmāsa) būs arī atbildīgā persona par komunikāciju un sadarbību ar Laboratoriju, kura veiks izglītojamo testēšanu, tādējādi nodrošinot, ka informāciju par Covid-19 pozitīviem testa rezultātiem saņem tikai viens izglītības iestādes atbildīgais, kurš rīkosies atbilstoši savai kompetencei.

!!!! *Attiecībā uz testēšanas procesa organizāciju, apstrādājamo datu apjomu nedrīkst pārsniegt Noteikumos Nr. 622 noteikto apjomu.*

3. Informēt pilngadīgos testējamajos izglītojamajos un nepilngadīgu izglītojamo testējamo vecākus par plānoto testu veikšanu izglītības iestādē. Veicot pirmreizēju testēšanu, izglītības iestādei jāiegūst piekrišana testēšanas veikšanai. Inspekcija vērš uzmanību, ka šajā gadījumā piekrišanas iegūšana izriet no Pacientu tiesību likumā minētās piekrišanas medicīnas procedūru veikšanai. No personas datu aizsardzības viedokļa izglītības iestādes veiktā personas datu apstrāde nebalstās piekrišanā. Izglītības iestādei ir jāsniedz pilngadīgajiem testējamajiem un nepilngadīgu testējamo vecākiem informācija par plānoto personas datu apstrādi, vienlaikus iesaistīto personu piekrišana plānotai personas datu apstrādei nav jāiegūst. Informējot izglītojamo vai viņa vecākus par personas datu apstrādi, ir jānorāda nolūks, kuram personas dati tiks apstrādāti, kam dati tiks nodoti (Laboratorijas nosaukums), kontaktinformācija (tālrunis vai e-pasts) saziņai par personas datu aizsardzības jautājumiem.
4. Organizēt testējamo paraugu savākšanu un nodošanu Laboratorijas kurjeram:
  - uzraudzība, lai testa paraugi tiktu paņemti atbilstoši;
  - testu komplektu savākšana no klasēm un to uzglabāšana;
  - testu komplektu nodošana Laboratorijas kurjeram.

Apstrādāt datus, lai nodrošinātu Noteikumu Nr.622 184. punktā noteikto pienākumu izpildi attiecībā uz kontaktpersonām.

5. Apstrādāt datus atbilstoši Epidemioloģiskās drošības likumam, veicot atbilstošos pasākumus, ja tiek konstatēts, ka izglītojamajam ir pozitīvs Covid-19 testa rezultāts.

Izglītības iestāde nodrošina, ka netiek apstrādāti to izglītojamo veselības dati, kuru vecāki ir izlēmuši nodrošināt izglītības ieguvu ģimenē, vai gadījumā, ja ilgstoši slimojošais izglītojamais iegūst izglītību dzīvesvietā vai stacionārā ārstniecības iestādē. Izņemot, ja šāda datu apstrāde nepieciešama, piemēram, interešu izglītības nodrošināšanai.

Valstī noteiktās epidemioloģiskās situācijas rezultātā izdotie normatīvie akti dod izglītības iestādēm skaidru tiesisko pamatu (Regulas 6.panta 1.punkta c) apakšpunkts un 9.panta 2.punkta h) un i) apakšpunkti) datu apstrādei, tomēr papildus tiesiskajam pamatam ir jāievēro arī citi Regulas noteikumi. Konkrētajā gadījumā vēršam uzmanību uz Regulas 5.pantā noteiktajiem datu apstrādes principiem, kuros tiek īpaši uzsvērts, ka datu apstrādei jābūt **minimizētai, godprātīgai, likumīgai, precīzai un drošai attiecībā pret personām, kuru datus apstrādā.**

Kopsavilkumā izglītības iestāde drīkst:

1. Apkopot informāciju par personām, kurām ir Sertifikāti, un veidot testējamo personu sarakstu.
2. Nodot ziņas par testējamajām personām Laboratorijām, Noteikumos Nr. 662 noteiktajā apjomā.
3. Veikt personas datu apstrādi apjomā, kas nepieciešams iekšējās kontroles sistēmas, kas paredzēta epidemioloģiskās drošības pasākumu īstenošanai, funkcionēšanas nodrošināšanai, tai skaitā, testēšanas paraugu iegūšanas koordinācijai izglītības iestādē.
4. Savas kompetences ietvaros apstrādāt saņemto informāciju par testēšanas rezultātiem, tai skaitā, plānojot epidemioloģiskās drošības pasākumus, pozitīvu Covid-19 testu gadījumā.

Izglītības iestādei ir jāņem vērā:

1. Apstrādi veikt stingri normatīvajos aktos noteiktā deleģējuma robežās;

Izglītības iestādei jānodrošina, ka personas dati tiek apkopoti un nodoti tikai Noteikumu Nr. 662 paredzētajā veidā, ieviešot pasākumus, kas mazinātu cilvēcisكو klūdu iespējamību iesaistītās personas informēšanā. Ja izglītības iestādes rīcībā nav Noteikumu Nr.662 106.punktā minētā informācija pilnībā vai daļēji, tad trūkstošā informācija iegūstama no attiecīgajām personām. Izglītības iestādei vai tās pārstāvim nav tiesību norādīt savu elektroniskā pasta adresi testēšanas rezultātu saņemšanai. Izglītības iestāde nodrošina, ka rezultātu paziņošana tiek veikta tikai atbilstošajiem adresātiem.

Ievērojot Noteikumu Nr.622 anotācijā norādīto, ja izglītojamam vai viņa likumiskajiem pārstāvjiem nav pieejams drukas pakalpojums, izglītības iestādes ir aicināmas nodrošināt iespēju izglītojamam izdrukāt apliecinājumu. Šāds risinājums dotu iespēju normatīvo aktu prasības izpildīt arī izglītojamajiem, kuriem ir ierobežotas iespējas moderno tehnoloģiju izmantošanā.

2. Nodrošināt atbilstošus personas datu aizsardzības pasākumus attiecībā uz izglītības iestādes izveidotajiem sarakstiem par personām, kurām ir Sertifikāti, kā arī personām, kuras iekļaujamās testēšanas sarakstos.

Izglītības iestāde nodrošina, ka darbinieki ir informēti un ievēro konfidencialitātes prasības. Izglītības iestāde nodrošina personas datu pareizu iznīcināšanu, kad tie vairs nav nepieciešami mērķa sasniegšanai, un sarakstu glabāšanu veidā, kas liedz iespēju tiem piekļūt neautorizētām personām.

3. Ja noticis drošības pārkāpums, kura rezultātā notiek nejauša vai nelikumīga nosūtīto, uzglabāto vai citādi apstrādāto personas datu iznīcināšana, nozaudēšana, pārveidošana, neatļauta izpaušana vai piekļuve tiem, un šis personas datu aizsardzības pārkāpums varētu radīt risku fizisku personu tiesībām un brīvībām, tad par to ir jāziņo Inspekcijai.

Analizējot riskus izglītības iestāde vērtē, vai izpaustas ziņas par pozitīvu vai negatīvu testa rezultātu, vai šis ir izolēts incidents vai arī līdzīga rakstura kļūdas atkārtojas regulāri, kļūda radusies cilvēcisكو faktora dēļ vai arī cēlonis ir informācijas sistēmas neatbilstoša darbība.

Atkarībā no incidenta nopietnības analīzes rezultātiem, par to var būt nepieciešams paziņot ne tikai Inspekcijai, bet arī personām, kuru dati tika (tiek) apstrādāti.

Par pārkāpumu tiks uzskatīts arī:

1. Testēšanas rezultātu nosūtīšana/izpaušana neatbilstošam saņēmējam;
2. Jebkādas uz identificētu vai identificējamu personu attiecināmas informācijas izmešana atkritumos;
3. Testēšanas un personu, kurām ir Sertifikāti, sarakstu neatbilstoša aizsardzība;
4. Notikuša drošības incidenta nepaziņošana Inspekcijai;
5. Izglītības iestādes vai tās pārstāvja elektroniskā pasta neautorizēta norāde saziņai ar Laboratoriju par testēšanas rezultātiem;
6. Plašākas informācijas apstrāde kā nepieciešams mērķa sasniegšanai, piemēram, tādas informācijas izprasīšana no vecākiem testēšanas kontekstā, kas nav norādīta Noteikumu Nr.662 106.punktā

Vēršam uzmanību, ka mainoties faktiskajiem apstākļiem, Datu valsts inspekcijas sagatavotais skaidrojums var tikt mainīts.

Laboratorijām

Katrai Izglītības iestādei ir norīkota sava apkalpojošā laboratorija.

Izglītojamo testēšanu veic:

- Centrālā laboratorija - skolas@laboratorija.lv (tiek izlasīts un apstrādāts darba dienās un brīvdienās no 8.00 līdz 21.00) +371 20333583 (darba dienās no plkst. 8.00 līdz 17.00)
- E. Gulbja laboratorija - izglitiba@egl.lv
- MFD Laboratorija - 28333110, 25568270
- Valsts zinātniskais institūts "BIOR" - bior@bior.lv +371 67620513; +371 25612829

No 2021.gada 1. oktobra rutīnas skrīninga testēšana izglītības iestādēs tiek veikta ar jaunu “košļājamo kociņu” metodi. Ieviešot jauno testēšanas metodi, izglītojamo testa paraugi vienas klases ietvaros tiks izmeklēti kopā, līdz ar to arī testēšanas rezultāts attieksies uz visu klasi.

Testēšanas process Laboratorijām organizējams šādi:

1. Laboratorijas sazinās ar savām sadarbības izglītības iestādēm un vienojas par precizētu testējamo personu sarakstu iesniegšanu, tai skaitā, no sarakstiem izslēdzot personas, kam ir vakcinācijas vai pārslimošanas sertifikāts. Pilns saraksts iesniedzams vienreiz pirms rutīnas skrīninga uzsākšanas, turpmāk aktualizējot to ne vēlāk kā 3 darba dienas pirms plānotās nākamās paraugu paņemšanas.
2. Laboratorija sagatavo testēšanas komplektus siekalu paraugu savākšanai un nodrošina to nogādāšanu izglītības iestādēs.
3. Laboratorijas veido pastāvīgo nedēļas grafiku ar datumiem un precīziem laikiem, kad laboratorijas kurjers ieradīsies konkrētajā izglītības iestādē, lai paņemtu izglītības iestādes sagatavotos paraugus testēšanai un izsniegtu testēšanas komplektus nākamai nedēļai. Laboratorijas grafiku publicē savā mājaslapā, izmaiņu gadījumā informējot izglītības iestādes un publicējot izmaiņas mājaslapā ne vēlāk kā līdz iepriekšējās nedēļas pēdējās darba dienas plkst.12:00.
4. Visus izglītojamo testēšanas rezultātus ievada E-veselības sistēmā un nosūta, pilngadīgam izglītojamam vai nepilngadīga izglītojamā likumiskajam pārstāvim uz viņa norādīto elektroniskā pasta adresi. Izglītības iestādes pilnvarotais pārstāvis tiek informēts par kolektīvā veiktās rutīnas skrīninga testēšanas rezultātiem, nekavējoties informējot par kolektīvā apstiprinātu Covid-19 infekcijas gadījumu vai gadījumu, kad ir aizdomas par inficēšanos ar SARS CoV-2 vīrusu⁷.
5. Lai varētu nodrošināt maksimāli ātru rīcību, atklājot inficēšanās ar Covid-19 gadījumu izglītības iestādē, un saskaņā ar valstī noteikto kārtību, pozitīva Covid-19 testa gadījumā rezultāti tiek paziņoti Slimību profilakses un kontroles centram un attiecīgajai izglītības iestādei.

Testēšanas procesu Laboratorijas organizē atbilstoši normatīvajiem aktiem un kvalitātes standartiem, kas nosaka ietvaru Laboratoriju darbībai, analogi jebkura cita medicīniska testa veikšanai.

Laboratorijai jāņem vērā:

1. **Apstrāde veicama stingri normatīvajos aktos noteiktā deleģējuma robežās:**
  - Paziņo rezultātus tikai Noteikumos Nr. 662 paredzētajā veidā.
  - Paziņo rezultātus nosūtot konkrēta izglītojamā rezultātus tieši uz viņa paša vai vecāku e-pasta adresi. Nav pieļaujama vairāku rezultātu nosūtīšana vienā e-pastā vairākiem adresātiem.

---

⁷ Atbilstoši Noteikumu Nr.662 178.1.2. punktam

- Jāievieš pasākumi, kas mazina cilvēcisko kļūdu iespējamību, informējot par to iesaistītās personas.
  - Nodrošina iespējami operatīvu un precīzu informācijas apriti ar izglītības iestādēm.
2. **Jānodrošina atbilstoši personas datu aizsardzības pasākumi gan attiecībā uz datiem informācijas sistēmā, gan arī cita veida datiem, kas var atrasties Laboratorijas informācijas darbplūsmā:**
- Jānodrošina informācijas sistēmu aizsardzība pret uzbrukumiem.
  - Konfidencialitātes prasības darbiniekiem.
  - Datu pareizu iznīcināšana, kad tie vairs nav nepieciešami mērķa sasniegšanai.
  - Rezultātu paziņošanu tikai atbilstošajiem adresātiem.
3. **Ja noticis drošības pārkāpums, kura rezultātā notiek nejauša vai nelikumīga nosūtīto, uzglabāto vai citādi apstrādāto personas datu iznīcināšana, nozaudēšana, pārveidošana, neatļauta izpaušana vai piekļuve tiem, un šis personas datu aizsardzības pārkāpums varētu radīt risku fizisku personu tiesībām un brīvībām, tad par to ir jāpaziņo Inspekcijai.**
- Analizējot riskus Laboratorijām ir jāvērtē, vai izpaustas ziņas par pozitīvu vai negatīvu testa rezultātu, vai šis ir izolēts incidents vai arī līdzīga rakstura kļūdas atkārtojas regulāri, kļūda radusies cilvēciska faktora dēļ vai arī cēlonis ir informācijas sistēmas neatbilstoša darbība.
  - Atkarībā no incidenta nopietnības analīzes rezultātiem, Laboratorijai ir jāpieņem lēmums par to, vai par incidentu nepieciešams ziņot tikai Inspekcijai, vai arī personām, kuru dati apstrādāti.

Par pārkāpumu tiek uzskatīts arī:

1. Testēšanas rezultātu nosūtīšana/izpaušana neatbilstošam saņēmējam;
2. Jebkādas uz identificētu vai identificējamu personu attiecināmas informācijas izmešana atkritumos;
3. Laboratorijas informācijas sistēmas neatbilstoša aizsardzība;
4. Notikuša drošības incidenta nepaziņošana Inspekcijai.

Vēršam uzmanību, ka mainoties faktiskajiem apstākļiem, Datu valsts inspekcijas sagatavotais skaidrojums var tikt mainīts.